

Bijlage 2

Programma werkbezoek Curaçao door Stichting Werelderfgoed Nederland van donderdag 16 november tot woensdag 22 november 2017

Donderdag 16 november, vertrek Amsterdam-Curaçao.

Vertrek om 12:45 uur van Schiphol, aankomst Curaçao 17:35 uur lokale tijd (tijdsverschil met Nederland is 5 uur).

Middag/avond: naar hotel en kennismakingsdiner met o.m. Minister VVRP, Minister OWCS, Secretaris Generaal VVRP, OWCS, directeur Monumentenfonds, Monumentenzorg, Stadsherstel, Promo, NAAM, Voorzitter Monumentenraad, Oud Gezaghebber Lisa Dindial.

Vrijdag 17 november: deelname aan 3rd Caribbean Conference¹.

Ochtend: keynote speaker (Michael de Sola, director Maduro and Curiel's Bank) over 'financing heritage preservation'.

Middag: keynote speaker (nog niet bekend wie) over 'branding and marketing heritage'.

Avond: city trip Otrabanda Willemstad en buffetdiner.

Zaterdag 18 november: vervolg deelname aan 3rd Caribbean Conference.

Ochtend: 2de City trip Willemstad met aandacht voor hergebruik erfgoed

Middag: Keynote speaker (Arno Boon, Boei) over Adaptive Re-use.

Avond: afsluiting Conference met cocktail.

Rest van avond zelf in te vullen (gezamenlijk diner).

Zondag 19 november:

Tour rond het eiland (met diverse presentaties en toelichtingen) langs het toekomstig werelderfgoed Plantagesysteem Westelijk Curaçao, onder begeleiding van Caroline Gonzales-Manuel (werkzaam voor het werelderfgoed op Curaçao). Tijdens deze tour zal de nadruk liggen op hoe Curaçao omgaat met de bescherming van deze herinneringen aan het slavenverleden. Organisatie vanuit nominatiecommissie Plantages.

Avond: diner/locale culturele activiteit

Maandag 20 november:

Ochtend: bijeenkomst georganiseerd door Stichting Werelderfgoed Nederland.

Tijdens deze bijeenkomst zullen meerdere werelderfgoedsites vanuit Nederland en Vlaanderen een presentatie geven voor de Curaçaose collega's met betrekking tot de dilemma's waar zij voor staan bij het behoud van werelderfgoed. Bij deze bijeenkomst zijn zowel bestuurders als ambtenaren van Curaçao aanwezig.

Presentaties:

- Joke Geldhof (gedeputeerde Stelling van Amsterdam): in haar presentatie zal gedeputeerde Geldhof nader ingaan op het dilemma waar de provincie Noord-Holland (als siteholder van de Stelling van Amsterdam) voor staat: behoud van het werelderfgoed maar ook de wens tot ontwikkeling(en) in dit hoogdynamisch deel van Nederland rondom Amsterdam en Schiphol. Hoe wordt er omgegaan met behoud vs. economische ontwikkeling, waar wordt tegenaan gelopen, wat zijn de ervaringen met het instrument Heritage Impact Assessment en wat zijn ervaringen met adviezen van UNESCO en ICOMOS. Het is de bedoeling om van elkaar te leren hoe andere werelderfgoedsites (en met name Willemstad) omgaan met deze problematiek;

¹ Zie voor informatie over de 3rd Caribbean Conference, www.curacaoheritage.com. Deze conferentie vindt plaats in Renaissance Curaçao Resort in Willemstad.

- Presentatie vanuit Vlaanderen over het werelderfgoed Brugge: een toelichting op wat Brugge als werelderfgoed, toen er een aantal ontwikkelingen kwamen die het werelderfgoed mogelijk konden bedreigen, gedaan en ontwikkeld heeft na bezoek en adviezen van ICOMOS;
- Presentatie vanuit Curaçao over bouwen binnen het werelderfgoed Willemstad. De geplande nieuwbouw van het ziekenhuis Willemstad kan een gevaar opleveren voor de status van het werelderfgoed Willemstad, want het tast mogelijk de OUV van Willemstad aan. Hoe gaat Curaçao hier mee om en welke acties onderneemt zij na een aantal adviezen van ICOMOS? (in de middag volgt een werkbezoek aan dit gebied).

Aansluitend discussie over bovengeschetste dilemma's die allen te maken hebben met het vraagstuk 'Ruimtelijke ontwikkeling vs. behoud werelderfgoed'.

Hoe kan je werelderfgoed behouden, zonder de omgeving gelijk 'op slot' te zetten? Hoeveel ontwikkeling is er mogelijk binnen of nabij een werelderfgoed?

Wat is de rol van ICOMOS (adviesorgaan UNESCO) en hoe hier mee om te gaan? Welke sturingsinstrumenten zijn er? E.d.

Middag: bezoek aan de wijk Otrobanda waar nieuwbouw ziekenhuis is voorzien. Nadere toelichting op uitbreidingsplannen ziekenhuis binnen het werelderfgoedgebied van Willemstad, korte wandeling door de stegen van Otrobanda met toelichting door lokale architect.

Avond: diner

Dinsdag 21 november:

Ochtend: stadswandeling Pietermaai, met uitleg architect, ontwikkelaars

Middag: vertrek naar luchthaven. Vertrek vlucht om 19:45 uur vanaf Curaçao

Woensdag 22 november:

09.45 uur aankomst Amsterdam